

PRZEGADAĆ (7) *vb pf i [impf]*

e oraz drugie a jasne; w *inf* -gad-, [-gåd-]; w pozostałych formach -gåd-, [-gad-].

inf przegadać (2). ◇ [*praes* 1 *sg* przegådãm.] ◇ *fut* [3 *sg* przegådã. ◇ 1 *pl* przegådãmy.] ◇ 2 *pl* przegådãcie (1). ◇ *praet* [1 *sg m* -m przegådãł.] ◇ 3 *sg m* przegådãł (1). ◇ 3 *pl* [*m pers* przegådãli.] *subst* przegådãły (1). ◇ *con* 1 *sg m* bych przegådãł (1). ◇ 3 *sg m* przegådãłby (1).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI (jeden z niżej notowanych przykładów) – XVIII w.

1. Pokonać w dyskusji; *conficere verbis, confutare dictis, conterere oratione, vincere disceptatione a. verbis Cn* [kogo] (6) : Nákótánáb rzekł do fwjch pánow/ Godzien Ligurg wielkich dárow: Ktore iemu mużę poślác/ Izem go nie mógł przegådãć. *BierEz G3*; [*lew mówi do kota*:] Alie bi mnie nie ta krata Poznal bi wnet literata Bo bich czie wnet tak przegãdal Bodai bífz tey fkorki nieftradal Zapomnial bis miłfi lowicz Bo nievmiełs łpany mowicz *RejRozm 395*; potym/ gdy [*Aleksander*] chodził do łzkoły/ przewyciãzał włzyftki w náukach/ y kóždego mądrze przegãdal [*pugnabat cum eis tam in litteris quam in loqueliis*]/ ták iż wrychle nádewłzyftki otrzymał pirwłze mieyftce w náukach. *HistAl A7*; [*Rádem to od ciebie łyłzál/ A práwem cie iuż przegãdal. SeklStudent c3, D; StrykKron 60 (Linde)*].

przegadać czym (2): Kłiãdz rzekł/ tą mię logikã pewnie przegãdacie *RejFig Ccv*; Y tych [*białych głóv*] zániecham/ ktore mądrofcia fwoia przegãdãły bálwochwálcow wiele *GórnDworz Yv*.

Przen (1) : (*did*) Pleban. (–) A Woyt że łie to iãł gđákãć Czymżeby tę gębę zátkáć. Gdzieś [= *obyż*] to dzban piwã dobrego Przegãdãłby mędrca tego [*tj. trzeba by mu dać piwa; sprawi ono, że stanie się łatwiejszy do pokonania*]. Ićie trzećiem náchyleniem. Byłby tańłfy łtym zbáwieniem. *RejRozpr A3*.

a) [*Pokonać w walce [czym iż]*: O co łpor y woyny długie wiedli z Parigiycykãmi/ y z Scytãmi fwarząc łie o dawność Narodow/ Włzãkże ich Scytowie przegãdãli/ y dowodãmi prawdy/ y Woyną/ iłz oni łã dawnieyłzym Narodem ná Swiecie *StrykKron 60 (Linde)*.]

2. *Sprzeciwi(a)ć się czyjemuś zdaniu* (1) : Refello, et Approbo, Contraria, Vt, Dicta alicuius refellere, Cziyę powieść przeprzeć. Aliquem refellere, Przegådãć. *Mącz 117b*; [*Confuto, etc. Refuto, ich fchelte/ verwerffe/ wiederlege. P. gãnię/ odrzucam/ odpor dawam/ zbijam/ przegãdam. Volck 245, Ttt3v*].

[*przegadać kogo: (marg)* Ná twoie plotki. (–) Tobie łámemu będã milczeć ludzie/ á gdy łie z innych násmieiełz/ żaden cię nie przegãda [*a nullo confutaberis*]? *WujBib Iob 11/3*.]

3. [*Namówić, przeciãgnãć na swojã stronę [kogo na co]*: Pothym gdy Miłtrze vczone ná nie zwołãł/ á ná bálwochwálftwo chciał iã [*św. Katarzynę*] przegådãć/ Onã y Miłtrzom to wywioldłã/ iże ci nie łã Bogowie ále bálwãnowie/ ále on Bog iest náłz prawdziwy *GilPos 304 (Linde)*.]

Synonimy: 1. pokonać, przedysputować, zwyciężyć; 2. oprzeć się, przeciwić się, sprzeciwić się, zastanowić się, zastawić się; 3. nakłonić, namówić.

Formacje współrdzenne cf GADAĆ.

Cf PRZEGADANIE, [PRZEGADANY]